

- Hübschmann v. A. (1957): Kleinmoosgesellschaften extremster Standorte. – Mitt. Florist.-Soziol. Arbeitsgem. 6/7: 130-146.
- Peciar V. (1971): Beitrag zur Topographie des Lebermooses *Riccia cavernosa* Hoffm. em. Raddi in der Tschechoslowakei. – Acta Fac. Rer. Nat. Univ. Comen., Bot. 17: 125-130.
- Pospíšil V. (1989): Die Laubmoose *Dicranoweisia cirrata* (Hedw.) Lindb. ex Milde und *Aphanorhegma patens* (Hedw.) Lindb., ihre Verbreitung und Gefährdung in der Tschechoslowakei. – Čas. Morav. Mus. Brno, 74: 151-166.
- Schuster R. M. (1992): The Hepaticae and Anthocerotae of North America. Vol. VI. – Field Mus. Nat. Hist., Chicago, 937 p.

MECHOROSTY ZAZNAMENANÉ BĚHEM BRYOLOGICKO-LICHENOLOGICKÝCH DNŮ V MIKULOVĚ

Bryophytes recorded during the Bryological and Lichenological Meeting in Mikulov (South Moravia)

sestavila Svatava Kubešová

Botanické oddělení Moravského zemského muzea, Hviezdoslavova 29a, CZ-62700 Brno, Česká republika, e-mail: skubesova@mzm.cz

Abstract: The list of bryophytes recorded during the meeting of the Bryological and Lichenological Section in Mikulov (South Moravia) is given. Excursions were conducted in the Pavlovské vrchy hills and the area of the confluence of the Dyje and the Morava rivers (South Moravia). Altogether 123 bryophyte species (12 liverworts and 111 mosses) were recorded, 23 species belong to the threatened taxa.

Podzemní setkání bryologicko-lichenologické sekce ČBS v Mikulově proběhlo ve dnech 11.-14.10.2001. Trasy exkurzí směřovaly na Pavlovské vrchy a do oblasti soutoku Dyje a Moravy. V minulosti v území pracovali zejména Podpěra (např. Podpěra 1928), Marstaller (1979) a Hradílek (2000), cílem příspěvku je však pouze výčet druhů zaznamenaných během těchto exkurzí.

V následující tabulce je uveden abecedně řazený seznam zaznamenaných mechorostů. Nomenklatura mechorostů je sjednocena podle práce Frey et al. (1995), s výjimkou taxonů *Fissidens bambergeri* Schimp. a *Schistidium crassipilum* H.H.Blom. Druhy řazené mezi ohrožené podle předběžných seznamů (Váňa 1993, 1995) jsou uvedeny se zkratkou příslušné kategorie (E – kriticky ohrožené, V – ohrožené a K – nedostatečně známé druhy).

Zkratka "not." označuje na lokalitě pouze zaznamenané druhy. Pro autory náleznů byly použity následující zkratky: H – Zbyněk Hradílek, J – Katarína Janovicová, K – Katarína Kresáňová, S – Svatava Kubešová, M – Ivana Marková, N – Ivan Novotný, P – Renata Pohlová, V – Lenka Voříšková.

Navštívené lokality

- 1 – Mikulov, vrch Svätý kopeček, 280–360 m n. m., 11.10.2001
- 2 – Lanžhot, prales Ranšpurk, 153 m n. m., 12.10.2001
- 3 – Lanžhot, prales Cahnov, 152 m n. m., 12.10.2001
- 4 – Lanžhot, most u pralesa Ranšpurk, 153 m n. m., 12.10.2001
- 5 – Pavlov, okolí Dívčích hradů a na trase mezi obcí Pavlov a sedlem pod Dívčími hrady, 280–420 m n. m., 13.10.2001
- 6 – Pavlov, vrch Děvín, mezi sedlem pod Dívčími hrady a Soutěskou, 350–540 m n. m., 13.10.2001
- 7 – Klentnice, Soutěska, 330–350 m n. m., 13.10.2001

- 8 – Klentice, vrch Kotelná, les na východním svahu, cestou po červené tur. zn. cestě, 350–370 m n. m., 13.10.2001
 9 – Klentice, Stolová hora, včetně okolí Sirotěch hradů, 340–450 m n. m., 13.10.2001
 10 – Mikulov, jižní část vrchu Turoid, 290–310 m n. m., 14.10.2001

Tab. 1. Soupis nalezených druhů

druh	lokalita									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Abietinella abietina</i>	H				K,M				not.	
<i>Amblystegium serpens</i>	H	M					S		not.	
<i>A. varium</i>	N	J								
<i>Anomodon attenuatus</i>		H,J,S,M,P	N			not.				
<i>A. longifolius</i>	V	H,S,M,P								
<i>A. viticulosus</i>		H,J,S,M, N,P	N		M	not.			not.	
<i>Barbula unguiculata</i>	H				S					S,M
<i>Brachythecium albicans</i>									not.	
<i>B. glareosum</i>	S									
<i>B. rutabulum</i>		H,J,S,M,N								not.
<i>B. salebrosum</i>		M,V	N					S	N	
<i>B. starkei</i>		N	N							
<i>B. velutinum</i>	H				not.				not.	
<i>Bryoerythrophyllum recurvirostre</i>					not.	S			N	
<i>Bryum argenteum</i>	H				M				not.	not.
<i>B. bicolor</i>										M
<i>B. caespiticium</i>	S				M					
<i>B. capillare</i>		J			K,S				not.	
<i>B. elegans</i>	V								N	
<i>B. rubens</i>	V									M
<i>B. ruderale</i>	K	H								
<i>B. subelegans</i>	H	H				S,M			S,N	
<i>Calliergonella cuspidata</i>		H,J,S	N							
<i>Campylium polygamum</i>	V		N							
<i>C. sommerfeltii</i>									N	
<i>Cephaloziella divaricata</i>									S	
<i>Ceratodon purpureus</i>	N								S,N	not.
<i>Cirriphyllum tommasinii</i>	V					S				
<i>Chiloscyphus polyanthos</i>			N							
<i>Ctenidium molluscum</i>	S									
<i>Dicranella heteromalla</i>									S	
<i>Dicranum tauricum</i>			H,S,N							
<i>Didymodon acutus</i>	H									
<i>D. rigidulus</i>	H									
<i>Ditrichum flexicaule</i>	H					M				
<i>D. cf. heteromallum</i>										M
<i>Drepanocladus aduncus</i>			N							
<i>D. polycarpus</i>		S								
<i>Encalypta streptocarpa</i>	H,S				not.	M				
<i>E. vulgaris</i>	H				K		V		not.	
<i>Eurhynchium crassinervium</i>	V	H,N			S					
<i>E. hians</i>	H	H				M				not.

druh	lokalita									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>E. pulchellum</i>	S	N								
<i>E. striatulum</i>	H,N									
<i>E. striatum</i>	V H,N									
<i>Fissidens bambergeri</i>	H,S									
<i>f. dubius</i>	not.							M		
<i>F. taxifolius</i>	H	H,J	H,N					not.	not.	S,M
<i>Frullania dilatata</i>		H,J,S,M,P	N			S	M			
<i>Grimmia decipiens</i>	E N									
<i>G. orbicularis</i>	N									
<i>G. pulvinata</i>	H				K,S,M				N	
<i>G. tergestina</i>	V								N	
<i>Herzogiella seligeri</i>		H,J								
<i>Homalia besseri</i>		H,J,S,M,V	N		not.	not.				
<i>H. trichomanoides</i>		H,J,S,M								
<i>Homalothecium lutescens</i>	H				K,M				N	M
<i>H. philippeanum</i>					K,V					
<i>H. sericeum</i>	H,N	H,J,V	N,V		K,M				not.	
<i>Homomallium incurvatum</i>	H				M,P					
<i>Hypnum cupressiforme</i>	not.	H,J,S,N			K,M	not.			not.	
<i>H. lacunosum</i>	N				M					
<i>H. vaucheri</i>	V H									
<i>Lepidozia reptans</i>		H,J,S,M,P								
<i>Leptodictyum riparium</i>			N							
<i>Leskea polycarpa</i>	H,N	H,J,M,V	N			M			N	
<i>Leskeella nervosa</i>		H,S,M			M					
<i>Leucobryum juniperoideum</i>		H,J,S,M,V								
<i>Leucodon sciuroides</i>		J,S,M,P	N		M	not.	M		N	
<i>Lophocolea heterophylla</i>		H,S,M,P								
<i>Mannia fragrans</i>	H				K				S	
<i>Metzgeria furcata</i>		H,J,S,M	N		not.	not.				
<i>Neckera complanata</i>			N			S				
<i>N. crispa</i>		M								
<i>Nowellia curvifolia</i>	V	H,J,S,M,V								
<i>Orthodicranum montanum</i>		J,S,M,P,V	N							
<i>Orthodontium lineare</i>		J,S,M,P	M							
<i>Orthotrichum affine</i>							M		N	
<i>O. anomalum</i>	H,P				K,M					
<i>O. lyellii</i>	V					S				
<i>O. obtusifolium</i>	V	H,J								
<i>O. pumillum</i>	H									
<i>O. stramineum</i>		M								
<i>Phascum cuspidatum</i>					K	V			not.	S
<i>P. cuspidatum</i> var. <i>piliferum</i>	H,N				M					
<i>Plagiomnium affine</i>	not.								S	
<i>P. cuspidatum</i>		J,M				not.				
<i>P. undulatum</i>	H	H,J								
<i>Plagiothecium cavifolium</i>	N	J								
<i>P. laetum</i>	H	M								
<i>P. platyphyllum</i>		S	N							
<i>Platygyrium repens</i>	V	H,J,M, P, S, V	N							

druh	lokalita									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Pleurochaete squarrosa</i>	V	H,S,N								
<i>Porella platyphylla</i>	H	H,J,M, N, S,P			not.	not.				
<i>Pottia lanceolata</i>										S
<i>Pseudocrossidium hornschuchianum</i>	H									
<i>Pseudoleskea catenulata</i>	H,M	V			M	S				
<i>Pterygoneurum ovatum</i>	N				K	M				S,M
<i>P. subsessile</i>	V									S
<i>Pylaisia polyantha</i>		S	N							
<i>Radula complanata</i>		H,J,M	N			not.				
<i>Rhynchostegiella tenella</i>	E				K	S				
<i>Rhynchostegium riparioides</i>							S			
<i>Rhytidium rugosum</i>					M	S	M			
<i>Riccia fluitans</i>		J,S								
<i>R. rhenana</i>			N							
<i>Schistidium brunnescens</i>	H					V				
<i>S. crassipilum</i>							V			
<i>Tetraphis pellucida</i>		H,J,S,P	M							
<i>Thuidium philibertii</i>										S
<i>T. recognitum</i>	S					S				
<i>Tortella inclinata</i>	H,N									not.
<i>T. tortuosa</i>	not.				K	S				S
<i>Tortula intermedia</i>	V	H,N			M	S				N
<i>T. latifolia</i>	E			S,M,N, P,V						
<i>T. muralis</i>	H				K					not. M
<i>T. ruralis</i>	H				S,M		V			not.
<i>T. subulata</i>					not.					
<i>T. virescens</i>	V					M	M			
<i>Trichostomum crispulum</i>	V					S				
<i>Weissia brachycarpa</i>	N				M					
<i>W. condensa</i>	H						V			
<i>W. longifolia</i>						S				M
<i>Zygodon viridissimus var. vulgaris</i>	E	H,J,P,V	M							

Závěr

Během podzimmích bryologicko-lichenologických dnů bylo navštíveno šest šífeji pojatých lokalit na území Pavlovských vrchů a tři lokality v oblasti soutoku Dyje a Moravy. Celkem bylo zaznamenáno 123 druhů mechorostů, z toho 12 játrovek a 111 mechů. Mezi druhy kriticky ohrožené patří *Grimmia decipiens*, *Rhynchostegiella tenella*, *Tortula latifolia*, *Zygodon viridissimus* var. *vulgaris*. Druhy *Anomodon longifolius*, *Bryum elegans*, *B. rubens*, *Campyllum polygamum*, *Cirriphyllum tommasinii*, *Eurhynchium crassinervium*, *E. striatum*, *Grimmia tergestina*, *Hypnum vaucheri*, *Nowellia curvifolia*, *Orthotrichum lyellii*, *O. obtusifolium*, *Platygyrium repens*, *Pleurochaete squarrosa*, *Pterygoneurum subsessile*, *Tortula intermedia*, *T. virescens*, *Trichostomum crispulum* náleží k ohroženým a mech *Bryum ruderales* k nedostatečně známým (cf. Váňa 1993, 1995).

Poděkování:

Práce na článku byla podpořena z grantu MK 0CEZ00F2402.

Literatura

- Frey W., Frahm J.-P., Fischer E. et Lobin W. (1995): Die Moos- und Farnpflanzen Europas. – 426 p., Gustav Fischer Verlag, Stuttgart.
- Hradílek Z. (2000): Bryoflóra. – In: Vicherek J. et al., Flóra a vegetace na soutoku Moravy a Dyje, p. 87-106, Masarykova univerzita, Brno.
- Marstaller R. (1979): Zur Kenntnis einiger licht- und wärmeliebender esteinsmoosgesellschaften der Pollauer Berge (Pavlovské kopce) in Südmähren, ČSSR. – *Phytocenologia* 6: 166-182.
- Podpěra J. (1928): Die Vegetationsverhältnisse der Pollauer Berge. – *Acta Bot. Boh.* 6-7: 77-132.
- Váňa J. (1993): Předběžný seznam ohrožených mechorostů České republiky I. – Játrovky (Hepaticophyta) a hlevíky (Anthocerotophyta). – *Preslia* 65: 193-199.
- Váňa (1995): Předběžný seznam ohrožených mechorostů České republiky II. – Mechy (Bryophyta). – *Preslia* 67: 173-180.

ZAJÍMAVÉ NÁLEZY MECHOROSTŮ NA ŠUMAVĚ V LETECH 2000-2001**Interesting findings of bryophytes in the Šumava Mts in period 2000-2001**

Blanka Buryová

Botanický ústav AV ČR, 252 43 Průhonice, Česká republika, e-mail: buryova@ibot.cas.cz

Abstract: Recent localities of red listed bryophytes found during the survey of the Šumava Mts are given.

V průběhu práce na grantovém projektu týkajícím se diverzity a dynamiky vegetace ve smrkových porostech Národního parku Šumava byl proveden průzkum smrčín a smrkových bučin. Vzhledem k přípravě nových červených seznamů podle nových kategorií IUCN je aktuálním cílem shromáždit co nejvíce informací o výskytu ohrožených druhů a druhů s nedostatečně známým rozšířením v ČR. Uvedený přehled shrnuje nejvýznamnější nálezy mechorostů ohrožených podle červených seznamů Váňa (1993, 1995). Geografické souřadnice nalezišť jsou uvedeny v systému WGS 84. Nomenklatura uvedených druhů je uvedena podle Váni (1993, 1995). Doklady uvedených sběrů jsou uloženy v herbáři autorky.

Antitrichia curtispindula

Smrkový vrch (Javoří pila), borka klenu u lesní zpevněné cesty, N 49°01'36", E 13°25'27"; 1095 m n.m., 15.6.2000 – Plechý, na borce jeřábu u cesty z Říjiště k sutí Kamenné moře, N 48°46'45"; E 13°53'09"; ca 950 m, 23.5.1997, det. J.Kučera – Hraničník, bukový prales na S svahu hory, borka klenu, N 48°45'11"; E 13°54'18"; 1180 m n.m., 18.6.2000 – České Žleby u informačního střediska správy NP, podél modré turistické stezky, SZ exp. suchá stinná borka starého buku, N 48°52'27"; E 13°47'24"; 855 m n.m., 5.7.2001 – bučina Jelení vrchy u Černého Kříže, JJZ exp. stinná borka buku, N 48°50'07"; E 13°51'13"; 870 m, 5.7.2001.

Na Šumavě roztroušeně se vyskytující druh na borkách listnáčů a na silikátových skalách. Současný výskyt v ČR mapoval Vondrák (2000). V předběžném Červeném seznamu mechorostů ČR (Váňa 1995) hodnocený jako ohrožený.

Hypnum pallescens

Smrková bučina pod Plešným jezerem těsně za hranicí 1. zóny NP pod zelenou turistickou stezkou, kořenové náběhy buku, kmen klenu i smrku, N 48°47'06", E 13°51'45"; 1050-1060 m n.m., 18.6.2001 – Hraničník: asi 1 km od přechodu v sedle, vlevo od státní hranice; smrková bučina s klenem, stinné bukové kmeny a kameny (granit), N 48°45'15", E 13°54'02"; 1160 m n.m., 18.6.2000 – smrkový les